

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

**ความสามารถตรวจสอบตนเองที่เอื้อต่อการเรียนรู้รูปแบบเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่น
 กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**

วิรุทธิ์ อินทร์ชูรัตน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Email wirut.in@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถตรวจสอบตนเองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย กับความสามารถในการเรียนรู้รูปแบบเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่น โดยเก็บข้อมูลการออกเสียงคำที่มีรูปแบบเฉพาะ และกำหนดวิธีการในการกระตุ้นกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ทำให้ได้ข้อสรุปว่า ความสามารถในการตรวจสอบตนเองส่งผลดีต่อการเรียนรู้รูปแบบเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่น ทว่าการให้ตัวอย่างที่ดีผ่านวิธีการที่ต่างกัน ส่งผลให้คุณภาพการออกเสียง และการตรวจสอบตนเองของกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันได้

คำสำคัญ ความสามารถตรวจสอบตนเอง รูปแบบเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่น ตัวกระตุ้นทางการมองเห็น ตัวกระตุ้นทางการฟัง

Abstract

This research is focusing on the relations between Self-monitoring in Thai students majoring in Japanese, and Japanese language accent acquisition. By means of data-collecting of pronouncing some significant vocabularies, as well as setting different ways to motivate the research targets' pronunciation. As a result, Self-monitoring causes the efficiency of Japanese language accent acquisition. However, providing good examples but different ways may affect to both pronunciation quality, and different result from self-monitoring.

Keywords Self-monitoring, Japanese accent pattern, audio motivator, visual motivator

บทนำ

เป็นเวลากว่า 20 ปีแล้วที่การศึกษาว่าความสามารถในการตรวจสอบตนเองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีผลอย่างไรต่อการเรียนรู้เรื่องเสียงในภาษาญี่ปุ่น (Ogawara 1997, Ogawara 1998, Ogawara 2001) แต่ทว่าการศึกษานี้มักเป็นการศึกษาปัญหาในระดับ “หน่วยเสียง” รวมทั้งเป็นการศึกษากลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีใจคนไทย ด้วยเหตุนี้จึงยังปรากฏปัญหากรณีผู้เรียนชาวไทย ตลอดจนปัญหาในระดับ นอกเหนือจากหน่วยเสียงเป็นประเด็นที่ยังต้องการแนวทางแก้ไข

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าความสามารถในการตรวจสอบตนเองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยส่งผลอย่างไรต่อการออกเสียงภาษาญี่ปุ่น
2. เพื่อตรวจสอบ และประมวลว่ามีองค์ประกอบลักษณะใดบ้างที่ส่งเสริมความสามารถในการตรวจสอบตนเองของผู้เรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร
การวิจัยนี้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีความรู้ภาษาญี่ปุ่นระดับกลาง จำนวน 18 คน
2. ขอบเขตตัวแปร กำหนดให้ตัวแปร ได้แก่ ตัวกระตุ้นทางการมองเห็น ตัวกระตุ้นทางการฟัง
3. ขอบเขตเวลา กำหนดเวลาในการเก็บข้อมูล 2 รอบซึ่งห่างกัน 1 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย
การวิจัยนี้ดำเนินการในลักษณะการเก็บข้อมูลทดสอบจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการวิจัย
งานวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามลำดับ กล่าวคือ 1.การทดสอบการออกเสียง 2.การตรวจสอบตนเอง และ
3. การเก็บข้อมูลบันทึกย่อ
สำหรับกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 คน ทุกคนเรียนภาษาญี่ปุ่นมาตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา และมีความรู้ภาษาญี่ปุ่นระดับกลาง โดยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 9 คน เรียกว่ากลุ่ม A และกลุ่ม B
คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น เป็นคำที่มี 4 พยางค์ และเป็นคำที่มีรูปแบบเสียง “กลางสูง” กล่าวคือ พยางค์กลางในคำมีเสียงสูง ส่วนอื่นในคำออกเสียงต่ำ รายละเอียดเกี่ยวกับคำที่ใช้ทดสอบแสดงได้ดังตาราง 1 (L : low เสียงต่ำ H : high เสียงสูง)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ตาราง 1 คำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

LHHL		LHLL	
ひらがな	ところで	くつした	じむしつ
きたない	いねむり	はじめて	しばらく
なるべく	とりだす	ながさき	いけばな
こまかい	かみのけ	みなさま	てぶくろ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม สามารถแสดงได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียดการเก็บข้อมูล

กลุ่ม ครั้งที่	กลุ่ม A	กลุ่ม B
1	<ol style="list-style-type: none"> 1) แจกรายการคำศัพท์ให้กลุ่มตัวอย่าง 2) ให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใส่เครื่องหมายแสดงเสียงสูงต่ำในแต่ละคำ 3) ให้กลุ่มตัวอย่างทดลองออกเสียงโดยดู 2) ประกอบ พร้อมกับบันทึกเสียง (ต่อไปเรียกว่า "ข้อมูลเสียง A1") 	ให้กลุ่มตัวอย่างฟังตัวอย่างการออกเสียงแล้วพูดตาม ระหว่างนั้นมีการบันทึกเสียง (ต่อไปเรียกว่า "ข้อมูลเสียง B1")
	<ol style="list-style-type: none"> 1) ให้กลุ่มตัวอย่างฟังตัวอย่างการออกเสียงเทียบกับข้อมูลเสียง A1 หรือ B1 เพื่อตรวจสอบว่าในแต่ละคำออกเสียงสูงต่ำตรงกันหรือไม่ อย่างไร 2) ระหว่างทำข้อ 1) ให้ทำเครื่องหมายส่วนที่ออกเสียงไม่ตรงกัน 3) ให้กลุ่มตัวอย่างจดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ 	
2 (สัปดาห์ ต่อมา)	ให้กลุ่มตัวอย่างทดลองออกเสียงคำศัพท์ตามรายการคำศัพท์เดิม ระหว่างนั้นบันทึกเสียง (ข้อมูลเสียง A2, B2)	

จากตาราง 2 จะเห็นว่าขั้นตอน 1) ถึง 3) ในกลุ่ม A จัดเป็นการให้ "ตัวกระตุ้นทางการมองเห็น" ในขณะที่กลุ่ม B เป็นการให้ "ตัวกระตุ้นทางการฟัง" จากนั้นทั้งสองกลุ่มได้ทำ "การตรวจสอบตนเอง" เมื่อ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

เสร็จแล้วเป็นอันว่าการเก็บข้อมูลครั้งแรกสิ้นสุดลง นอกจากนี้เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างยังสามารถออกเสียงได้ถูกต้องหรือไม่ จึงได้ทดลองให้กลุ่มตัวอย่างออกเสียงคำนั้น ๆ พร้อมกับบันทึกเสียงอีกครั้งในสัปดาห์ต่อมา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

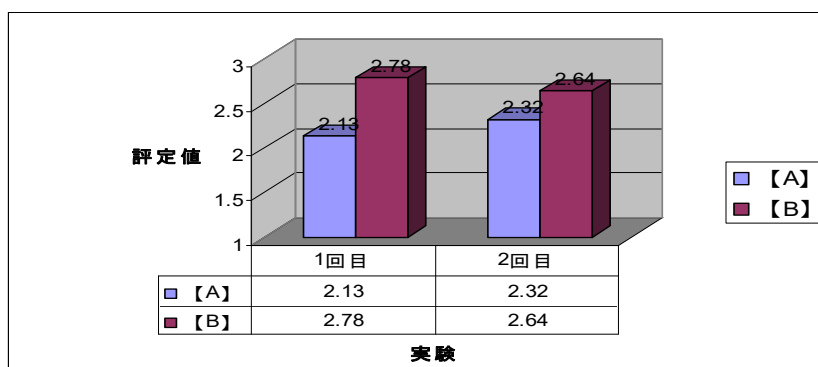
หลังจากได้ข้อมูลลักษณะการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างแล้ว เพื่อตรวจสอบ และประเมินความสามารถในการออกเสียงดังกล่าว ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ชาวญี่ปุ่น 3 ท่านเป็นผู้ประเมิน โดยมีค่าระดับคะแนนประเมินตั้งแต่ 1 ถึง 3 คะแนน ซึ่งรายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนสามารถสรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนการประเมินความสามารถในการออกเสียง และเกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
3	การออกเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นถูกต้องตามรูปแบบมาตรฐาน
2	การออกเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นค่อนข้างถูกต้องตามรูปแบบมาตรฐาน
1	การออกเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นผิดไปจากรูปแบบมาตรฐาน

ผลการประเมินการออกเสียงสูงต่ำของกลุ่มตัวอย่าง A และ B ซึ่งประเมินโดยเจ้าของภาษา ปรากฏผลดังแผนภูมิ 1 ดังนี้

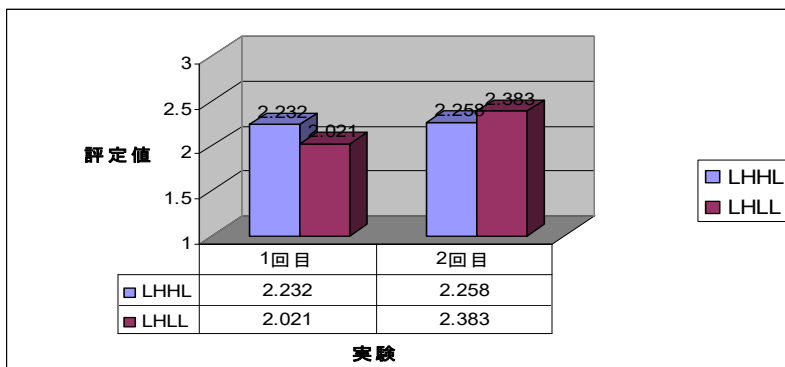
แผนภูมิ 1 ผลการประเมินการออกเสียงสูงต่ำของกลุ่มตัวอย่าง A และ B ซึ่งประเมินโดยเจ้าของภาษา

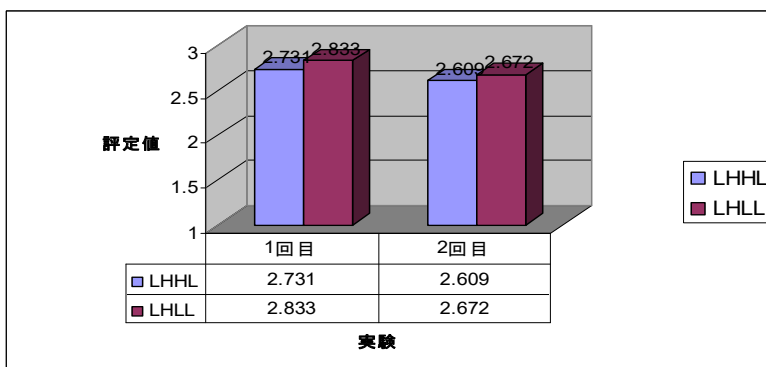
จากแผนภูมิดังกล่าว ปรากฏว่า ในการทดสอบทั้งสองครั้ง คะแนนเฉลี่ยรวมของกลุ่ม B มีค่าสูงกว่ากลุ่ม A ทั้งนี้เมื่อนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่า t ปรากฏว่าทั้งสองครั้งมีค่าความต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงพอสรุปได้ว่าการทดสอบทั้งสองครั้ง กลุ่มตัวอย่างกลุ่ม B มีระดับความถูกต้องในการออกเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นสูงกว่ากลุ่ม A

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะพยางค์ของคำที่นำมาใช้ทดสอบ ซึ่งเป็นคำที่มี 4 พยางค์ และเป็นคำที่มีรูปแบบเสียงสูงต่ำเป็นแบบ “กลางสูง” นั้น ส่งผลให้เกิดรูปแบบคำที่ใช้ทดสอบ 2 แบบ ได้แก่ แบบที่เสียงสูงในพยางค์ที่ 2 และ 3 (LHHL) กับแบบที่เสียงสูงเฉพาะพยางค์ที่ 2 (LHLL) ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลต่อความสามารถในการออกเสียงสูงต่ำหรือไม่นั้น ปรากฏผลดังแผนภูมิ 2 และ 3

แผนภูมิ 2 ผลการประเมินการออกเสียงสูงต่ำเทียบระหว่าง LHHL กับ LHLL ของกลุ่ม A

แผนภูมิ 3 ผลการประเมินการออกเสียงสูงต่ำเทียบระหว่าง LHHL กับ LHLL ของกลุ่ม B

จากแผนภูมิ 2 และ 3 จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างระหว่างรูปแบบ LHHL กับ LHLL นั้นแทบไม่ส่งผลกระทบแต่อย่างใด กล่าวคือไม่ปรากฏว่ามีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการประเมินความสามารถในการตรวจสอบตนเองของกลุ่มตัวอย่างด้วย ในการประเมินดังกล่าวกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนเป็น 0 และ 1 กล่าวคือ 0 หมายถึงไม่สามารถตรวจสอบตนเองได้ และ 1 หมายถึงสามารถตรวจสอบตนเองได้ ในภาพที่ 4 เป็นการแสดงตัวอย่างเครื่องหมาย และบันทึกที่กลุ่มตัวอย่างเขียนระหว่างรับการทดสอบ

ภาพที่ 4 ตัวอย่างเครื่องหมาย และบันทึกที่กลุ่มตัวอย่างเขียนระหว่างรับการทดสอบ

モデルと自分の発音を聞き、それぞれが合っているかをチェック
 異なっている拍をマークして下さい。

【モデル】	【自】	【メモ】
ひらがな	ひらがな	ア
くわした	くわした	カ
ながさき	ながさき	カ
なるべく	なるべく	
ところ	ところ	เสียงสูงเสียงต่ำ

ผลการประเมินความสามารถในการตรวจสอบตนเองและบันทึกของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ 4 ดังนี้

ตาราง 4 ผลการประเมินความสามารถในการตรวจสอบตนเองและบันทึกของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราความถูกต้องของ การตรวจสอบตนเอง (ร้อยละ)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ บันทึก (คน)	จำนวนบันทึกทั้งหมด : รายการ (ร้อยละ)
A (n=10)	84.4	4 (40%)	22 (47.8%)
B (n=8)	70.1	5 (55.5%)	21 (54.5%)

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า กลุ่ม A มีอัตราความถูกต้องของการตรวจสอบตนเองที่สูงกว่า อีกทั้งยังมีจำนวนคนที่บันทึกมากกว่ากลุ่ม B อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจำนวนบันทึกที่ระหว่างทดสอบจะเห็นว่า กลุ่ม B มีจำนวนบันทึกมากกว่า A

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการออกเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นนั้น จากผลการวิจัยข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า การที่กลุ่ม B มีค่าความถูกต้องของการออกเสียงสูงต่ำมากกว่ากลุ่ม A นั้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ “เสียงต้นแบบ” กล่าวคือ กรณีของกลุ่ม A มีการให้กลุ่มตัวอย่างได้ดูและเขียนลักษณะเสียงของแต่ละคำก่อนที่จะทดสอบ ซึ่งจัดเป็นการกระตุ้นผ่าน “ตัวกระตุ้นทางการมองเห็น” เพียงอย่างเดียว ในขณะที่กลุ่ม B

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

นั้นมีการให้ฟังเสียงตัวอย่างแล้วฝีกออกเสียงตาม ซึ่งจัดเป็น “ตัวกระตุ้นทางการฟัง” ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ตัวอย่างเสียงที่ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการเรียนรู้รูปแบบเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่น

ประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการตรวจสอบตนเองนั้น จากผลการเก็บข้อมูลดังกล่าวพอสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง A มีอัตราความถูกต้องของการตรวจสอบตนเองที่สูงกว่ากลุ่ม B ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดขึ้น คือ ความแตกต่างของตัวกระตุ้นก่อนการทดสอบ กล่าวคือ ในกลุ่ม A นั้นก่อนการเก็บข้อมูลครั้งแรก ได้ฝีกออกเสียงโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจเดิมของตนเอง ผลที่ได้คือ ความถูกต้องของการออกเสียงอยู่ในระดับพอใช้ หลังจากนั้นเมื่อทดลองตรวจสอบตนเอง กลุ่ม A สามารถรู้ได้โดยง่ายว่าส่วนใดของแต่ละคำที่ตนเองออกเสียงไม่ตรงกับตัวอย่าง ส่งผลให้อัตราความถูกต้องของการตรวจสอบตนเองสูง ในขณะที่กลุ่ม B มีโอกาสฟังเสียงตัวอย่างแล้วออกเสียงตามทันที ดังนั้นความผิดพลาดระหว่างออกเสียงนั้นจึงมีไม่มากนัก การเปรียบเทียบระหว่างเสียงตนเองกับเสียงตัวอย่างจึงปรากฏขึ้นไม่มากนัก

สรุปผล และ ประเด็นที่ควรศึกษาต่อ

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปเกี่ยวกับการตรวจสอบตนเองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในด้านการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นได้ กล่าวคือ การตรวจสอบตนเองนั้นเป็นกระบวนการที่ส่งผลดีต่อผู้เรียนชาวไทยในการเรียนรู้เสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่น แต่ทว่าสิ่งที่ควรให้ความสนใจมากขึ้นคือปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบตนเองที่มีประสิทธิภาพ อีกประการหนึ่งก็คือ ต้นแบบ หรือตัวอย่างที่ต้นแบบเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในกระบวนการตรวจสอบตนเอง ทั้งนี้ การให้การกระตุ้นด้วยวิธีที่เหมาะสมจึงจะทำให้ตัวอย่างที่ดีสร้างผลที่ดีได้ สำหรับงานวิจัยนี้ก็คือ การแบ่งตัวกระตุ้นผ่านการมองเห็น และการฟัง นั้นเอง

ผู้วิจัยมีความคิดว่าในโอกาสต่อไปจะได้เก็บข้อมูลโดยอาศัยวิธีการดังเช่นครั้งนี้ แต่เพิ่มเติมปรับเปลี่ยนรูปแบบตัวทดสอบเพื่อให้ได้ผลที่กว้างขึ้น นอกจากนี้ อาจเพิ่มการตรวจสอบตนเองในระดับของทำนองเสียง (intonation) การเน้นเสียงในประโยค (prominence) เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เอกสารอ้างอิง

อัษฎายุทธ ชูศรี. (2547). ปัญหาการรบกวนจากภาษาแม่ในการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นของผู้พูดภาษาไทย และ ข้อเสนอแนะในการสอน. วารสารแจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ. 1(1), 21-37.

Ogawara Yoshiro. (1997). Hatsuon Kyousei genba ni okeru gakushuushano hatsuon to kikatorino Kankei ni tsuite. Nihongo Kyouiku. 92, 83-94.

Ogawara Yoshiro. (1997). Gaikokujin Nihongo Gakushuusha no Hatsuon Gakushuu ni okeru Jikohyouka. Japanese Journal of Educational Psychology. 45, 438-448.

Ogawara Yoshiro. (2001). Gaikokujin Nihongo Gakushuusha no Nihongo Hatsuon Fu-an chakudo sakusei no kokoromi- Taijin gakushuusha no ba-ai. Sekai no Nihongo Kyouiku. 11, 39-53.

Ogawara Yoshiro. (2007). Dai 17 shou Hatsuon shidoubamen ni okeru kyoushi no yakuwari-jiko monitaa no sokushin o mezashita onseikyoubu jissen o jirei ni shite. Daigaku ni

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

okeru nihongo kyouiku no kouchiku to tenkai shiriizu gengogaku to gengo kyouiku
Otsubo Kakazu kyouju gokiki kinen ronshuu. 311-326.

Onishi Haruhiko. (1977). Taijin no akusento ni kansuru jakkan no kousatsu. Kokusaigakuyuukai
Nihongogakkou kiyou. 2, 24-44.

Sirilak Danwanichakul. (1987). Taigowasha no nihongogakushuu ni okeru akusento no
mondaiten. University of Tsukuba.

Yupaka Siriponphaiboon. (2006). Akusento shuutoku ni okeru ishikiteki gakushuuno yakuwari
taigobogowasha no ba-ai. Nihongengobunkakenkyuukaironshuu. 2, 17-28.